

GENERALDIREKTØREN

Maria Rørbye Rønn

DR Byen

Emil Holms Kanal 20

DK - 0999 København C

T +45 3520 3040

www.dr.dk

20. august 2021

Kære

Du har den 25. juni 2021 klaget over en video (explainer) udgivet af DR på YouTube. Efter at redaktionen afviste din kritik, har du klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og er kommet med en indstilling til min afgørelse.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg har valgt at følge.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn

Generaldirektør

Kopi:

Journalen

Etikchef, Anja Lundberg Andersen, GD Stab

Underdirektør, Lasse Ring Christensen, GD Stab,

Seniorkonsulent, Mikkel Vincentz Pedersen, LSR

Redaktionschef, Hans Christian Kromann, DR NAD

Chefkonsulent, Marianne Juul, DR NAD

Direktør, Sandy French, DR NAD

Gennemgang af sagen

Den 25. juni 2021 henvender (herefter benævnt Klager) sig til DR med en klage over en såkaldt explainer'- en forklarende video udgivet af DR Digital under DR NAD. Emnet for denne video er at forklare den historiske baggrund for konflikten i Mellemøsten mellem Israel og palæstinenserne aktualiseret i juni af sammenstød mellem de to grupper på grund af en strid om retten til boliger i Østjerusalem (Sheik Jarrah-området). Explaineren hedder "*Forstå konflikten mellem Israel og Palæstina*".

Jeg skal her sammenfatte Klagers punkter med den relevante tilskudsinformation.

1. DR's brug af (lektor ved Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier ved Københavns Universitet) Jørgen Bæk Simonsen (herefter benævnt JBS) er ensidig, skriver Klager, som henviser til sin tidligere klage og behandling af denne hos lytternes og seernes redaktør (herefter benævnt LSR).
2. I videoens sidste tre minutter siges det, at der er "flest dræbte palæstinensere" (siden krigene fra 1948). Og grafisk vises tallet 5.300. Det hævder Klager er fejl.
3. DR burde have oplyst, at Den Palæstinensiske Befrielsesfront, PLO, fra 1995-2000 dræbte uskyldige kvinder, børn og ældre israelere.
4. PLO's – med Klagers udtryk – "meningsløse vold" er terror og årsagen til, at den israelske premierminister Benjamin Netanyahu har været den længst siddende israelske premierminister. DR omtaler det ikke i videoen.
5. Jørgen Bæk Simonsen undlader alle disse temaer.
6. Videoen redegør ikke for Seksdags-krigen i 1967 på en retvisende måde fsva Østjerusalem, dengang under Jordansk kontrol. Jordan blev advaret af Israel imod at angribe, men Kong Hussein deltog i krigen og "aflyste statsborgerskab og jordansk pas" til de palæstinensere, som efterfølgende nu boede på israelsk besat område.
7. Ovenstående "tangerer" historieforfalskning, skriver Klager.
8. Klager skriver: "*Endelig belyses Mr Arafats "nerver-missing-an-opportunity-to-losing-an-opportunity" ikke, ift. fredsaftalen med USA præsident Clinton og israelske premierminister Ehud Barak i år 1999-2000.*"
9. Klager føjer et sidste punkt til. Det med Klagers ord "totale sammenbrud af Oslo-forhandlingerne" er en bortforklaring, hvilket – ifølge Klager – giver hele explaineren et vildledende indtryk for så vidt angår moral, etik og historisk sandhed om konflikten Israel-Palæstina.

DR's svar til klager

Redaktionschef i DR NAD Hans Christian Kromann (herefter benævnt HCK) svarer den 16. juli 2021 Klager. Der står:

"Kære

Tak for din henvendelse, som vi har modtaget til besvarelse via lytternes og seernes redaktør. I det følgende besvarer vi den redaktionelle klage over videoen på youtube. Vores videoformat på YouTube er et forholdsvis kort format, som er lavet for at give et overordnet indblik i et kompliceret sagskompleks. Andre gange går vi mere detaljeret ned i konkrete årstal og enkelte dele af konflikten. Denne explainer var tænkt som et indblik på de store linjer til baggrund for de fleste. Det kræver naturligvis altid en række redaktionelle valg, og dermed også fravalg.

Vi søger altid efter at lave balanceret, kritisk og forklarende journalistik. Det betyder ikke, at vi ikke kan begå fejl. Det kan vi, men vi bestræber os på, at det sker så sjældent som muligt.

Med hensyn til den konkrete video, så har vi kigget den grundigt igennem igen, og vi mener ikke, at der er bias den ene eller den anden vej. Som nævnt, når vi laver sådanne explainer-formater, skal vi altid finde den rette balance i, hvor detaljeret vi går til enkelte elementer overfor, hvor omfangsrigt det kan blive. Men der vil i den sammenhæng altid være nogle nuancer og indspark, som vi kan overveje at bruge og skal have med i baghovedet til en anden gang.

I din henvendelse har du en række punkter, der adresserer brugen af Jørgen Bæk Simonsen. Jeg skal allerførst understrege, at han ikke har været en del af den redaktionelle proces herinde i DR Nyheder i forhold til valg af emne, vinkling osv. Vi har kontaktet Jørgen Bæk Simonsen som ekspert på området i sin egenskab af lektor på Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, som forsker og religionshistoriker med speciale i arabisk og islamisk historie. Denne slags video-explainer er som oftest båret af en journalist eller vært som fortælleren, og de er ofte forklaret med få virkemidler for at understøtte fakta. I sådanne explainer-formater medvirker eksperterne sjældent i selve videoen, men vi opsøger alligevel ofte eksperter, der har beskæftiget sig indgående med et givent område og interviewer dem til baggrund om dele af indholdet i videoen med mulighed for at perspektivere, hvis der skulle være noget, vi på redaktionen skulle have overset.

I forhold til dine input om yderligere uddybning af visse elementer, begivenheder eller årstal, så er produktionen af en sådan video som nævnt forbundet med en række redaktionelle valg og fravalg, og det har der også været i dette tilfælde. På vores noget kortere videoformat kan vi ikke dykke ned i alle konkrete detaljer og begivenheder. Og derfor forsøger vi at skildre de store linjer, så balanceret som vi finder det muligt

Hvad angår dødstal i regionen, så findes der mange forskellige kilder og data, som opgør drab på begge sider af konflikten. Vi har valgt at holde os til de officielle FN-data,

som man kan finde på siden her <https://www.ochaopt.org/data/casualties#> og som opgør tallene fra 2008-2020.

Det har vi tydeligt "varedeklareret" grafisk i videoen, hvor man også kan se opgørelsesperioden angivet.

Formålet med denne explainer er at give et overblik og så kan brugerne selv søge mere information på dr.dk eller andre platforme hvor de kan finde mere information og flere detaljer om konflikten

Jeg tager dine input med i vores efterfølgende redaktionelle overvejelser og efterkritik.

Mange hilsner

Dan Rasmussen

På vegne af Hans Christian Kromann"

Replik fra Klager

Den 5. juli sender Klager hvad han kalder for et "supplerende klageskrift".

Første del er Klagers dokumentation. Der henvises først til det israelske udenrigsministeriums hjemmeside og anvendelse af søgeordene "palestinian terror and incitements"

Dernæst henviser Klager til Wikipedia med anvendelse af søgeordene "palestinian terror."

Endelig føjer Klager endnu et klagepunkt til:

"Suppl. Klagepunkt - klage over GENERALDIREKTØR MARIA RØRBY RØNN (MRR) for manglende ledelsesmæssig kontrol med, at kendelsen af 31.01.2018, reelt (ikke) efterkommes i ånd & bogstav på den arbejdsplads der i folkemunde klades DR RADIO & TV."

Klager motiverer sine punkter således:

"Begrundelsen er det principielle spørgsmål, at min påstand imod generaldir. MRR vdr. problemer med DR RADIO ledelseskultur og dermed forretningsmæssige etik eller mangel på samme, at jeg mindre end lidt over to år siden kendelsen af 31.01.2018, og igen kendelsen af maj-juni 2021 vdr Israel-Gaza konflikten, skal indklage DR og pågribe ledelsen i ikke at håndhæve egne kendelser vdr samme tema (dækningen af Israel-nyheder i al almindelighed og konkret vdr de indbragte klager).

Denne tredje klagesag på mindre end tre år siden 2018 viser et fast problematisk mønster med manglende faglig kvalitet hos vedkommende ansvarlige redaktør for udsendelsen, og manglende eller utilstrækkelig ledelsesmæssig

- agtpågivenhed, og
- kompetence, samt
- dømmekraft,

hos generaldir. MRR og hendes direktion samt i de ledelsesmæssige søjler ned på chefniveau.

Påstand:

Samlet viser de tre klagesager; klagesagen af dec-2017, kendelsen af 31.01.2018 (USA anerkendelse af Jerusalem som hovedstad og TV intw med prpf. Jørgen Bæk Simonsen), og kendelsen af juni-2021 (radio og hjemmeside, Israel-Gaza), samt min klage af fredag den 25.06.2021 (radiopodcast på YouTube), en presseetik hos DR RADIO & TV, der er problematisk og i strid med de presseetiske regler og intentioner.

Min motivation, hensigt og begrundelse:

Derfor anmoder jeg om at DR bestyrelse involveres i alle tre klagesager og særlig i den seneste, der principielt dokumenterer mine påstande om en uredelig historisk fremstilling og en tvivlsom presseetisk arbejds-modus vdr programmer med "Israel-indhold", og således at der (kan) træffes principielle kendelser, der har præjudikatsværdi for fremtiden....!"

Klagen har også været behandlet i en indledende fase hos Pressenævnet. Klager har siden trukket sin klage fra Pressenævnet og fastholdt ønsket om, at den bliver behandlet som en ankesag hos LSR i DR.

LSR har derfor den 2. august meddelt Klager, at han efter at have trukket sin sag fra Pressenævnet får behandlet den som ankesag hos LSR.

Procedure

DR skal i henhold til sine etiske retningslinjer besvare en klage inden for fire uger, men bestræber sig på at det sker væsentligt hurtigere. Klagen er besvaret inden for fristen. Klagen har været indsendt til Pressenævnet, men Klager har trukket tilbage igen og anket den til LSR, hvilket har betydet, at der er gået mere end fire uger fra Klager sendte sin første klage til DR den 25. juni, og til den blev endelig besvaret som ankesag. I DR's ankesystem er en indsendt den 2. august.

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør

Klagers påstande vil herefter blive gennemgået.

Ad 1. DR har en pligt til at skildre begivenheder og hændelser redeligt og balanceret og ikke ensidigt. Det fremgår af DR's etiske retningslinjer. Klager retter en kritik mod en navngiven forsker, som har været benyttet af DR som ekspertkilde i forbindelse med arbejdet. Men DR har ikke angivet hvilke oplysninger lektor Jørgen Bæk Simonsen har bidraget med, da han ikke er citeret. Og Klager har fremsat påstande, men ikke nogen dokumenteret viden om, hvilke oplysninger Jørgen Bæk Simonsen skulle have tilført explaineren.

Klager henviser til en tidligere indstilling og afgørelse fra LSR og DR's generaldirektør som dokumentation for, hvad Klager opfatter som partiskhed fra forskerens side.

Imidlertid har det ingen relevans for det konkrete klageforhold hér. DR har i henhold til DR's etiske retningslinjer redigeringsretten over stoffet og vælger således selv sine kilder. (Afsnit om redigering s. 12 de etiske retningslinjer.) Her står: *"DR værner om sin uafhængighed og har den fulde redigeringsret til sine programmer, indslag og artikler."* Klager får ikke medhold på dette punkt.

Ad 2.

Klager mener, at der er en fejl i videoens sidste tre minutter, når det siges, at der er *"flest dræbte palæstinensere"* (siden krigene fra 1948). Og grafisk vises tallet 5.300. Dette tillægger Klager Jørgen Bæk Simonsen som kilde, og Klager føjer til, at Klager mener, at det er en fejl. Klager har ikke dokumenteret, at der skulle være tale om en forkert oplysning. I slutningen af videoen angiver den med FN som kilde, at der skulle været døde 5590 palæstinensere i perioden 2008 – 2020. Men Klager omtaler ikke dette punkt hér.

Klager har ikke nogen dokumentation for, at den pågældende oplysning skulle stamme fra Jørgen Bæk Simonsen, hvilket ikke i sig selv ville gøre oplysningen fejlagtig. Klager får ikke medhold.

Ad 3

Klager hævder, at DR burde have oplyst, at Den Palæstinensiske Befrielsesfront, PLO, fra 1995- 2000 dræbte uskyldige kvinder, børn og ældre israelere. Klager har ikke påvist nogen konkret dokumentation for påstanden. DR har under alle omstændigheder redigeringsretten. Klager får ikke medhold.

Ad 4

Klagers påstand er, at DR burde have omtalt PLO's – med Klagers udtryk – *"meningsløse vold"* som årsag til, at den israelske premierminister Benjamin Netanyahu har været den længst siddende israelske premierminister. Der henvises her til ad 1. DR har redigeringsretten til stoffet, og DR vælger sine kilder. Det ligger ikke inden for LSR's mandat at foretage en selvstændig vurdering af holdbarheden af denne historiske påstand, som Klager fremsætter.

Klagers påstand er udokumenteret og står for Klagers regning. Klager får ikke medhold på dette punkt.

Ad 5. Klager hævder, at Jørgen Bæk Simonsen undlader alle disse temaer. Klager har ikke leveret nogen dokumentation for den pågældende eksperts indflydelse på explaineren. HCK har skrevet til Klager at: *"Jeg skal allerførst understrege, at han ikke har været en del af den redaktionelle proces herinde i DR Nyheder i forhold til valg af emne, vinkling osv. Vi har kontaktet Jørgen Bæk Simonsen som ekspert på området i sin egenskab af lektor på Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, som forsker og religionshistoriker med speciale i arabisk og islamisk historie."*

Klagers påstand får ikke medhold.

Ad 6. Klager kritiserer, at videoen ikke redegør for Seksdags-krigen i 1967 på en retvisende måde for så vidt angår Østjerusalems status. Klager foretager her en historisk bedømmelse, som det ligger uden for LSR's muligheder og kompetencer at

efterprøve. Men afgørende er, at DR redigerer og tilrettelægger selv. Klager får ikke medhold.

Ad 7.

Punktet er tidligere behandlet. Klager anviser ingen dokumentation. Klager får ikke medhold.

Ad 8 + 9.

Klager skriver: *"Endelig belyses Mr Arafats "nerver-missing-an-opportunity-to-losing-an-opportunity" ikke, ift. fredsftalen med USA præsident Clinton og israelske premierminister Ehud Barak i år 1999-2000."*

LSR må her afgive samme svar som ad 7. Klager får ikke medhold i punktet.

Klager har sendt et "supplerende klageskrift." Her henviser Klager til, hvad Klager betragter som sin dokumentation.

Der er tale om links til forskellige sider, herunder det israelske udenrigsministerium. Det har ikke en sådan karakter, at det er konkret og specifikke henvisninger til tekster, der dokumenterer Klagers påstande. Klagers henvisninger/link indgår derfor ikke denne fremstilling som dokumentation.

Vedrørende Klagers supplerende klagepunkt, skriver Klager:

"klage over GENERALDIREKTØR MARIA RØRBY RØNN (MRR) for manglende ledelsesmæssig kontrol med, at kendelsen af 31.01.2018, reelt (ikke) efterkommes i ånd & bogstav på den arbejdsplads der i folkemunde klades DR RADIO & TV."

Det, Klager henviser til, er en indstilling fra LSR til generaldirektøren i DR, som hun erklærede sig enig i.¹

Konklusionen i ankesagen var, at 'DR2 Dagen' ikke overtrådte DR's etiske retningslinjer ved at invitere lektor Jørgen Bæk Simonsen til at kommentere den amerikanske beslutning om at flytte den amerikanske ambassade fra Tel Aviv til Jerusalem for derved at anerkende Jerusalem som Israels hovedstad. Men DR2 Dagen overtrådte DR's etiske regelsæt ved at lade den pågældende (Jørgen Bæk Simonsen) selv svare på den kritik DR havde modtaget i forhold til JBS's medvirken og udtalelser i programmet. Afgørelsen slog fast, at DR2 var fuldt berettiget til at invitere JBS, og at redigeringen af programmet lå i hænderne på DR alene.

Klagers henvisning og parallelisering til nuværende klagetema er irrelevant.

Klager får ikke medhold.

Konklusion og sammenfatning

---

¹ <https://www.dr.dk/etik-og-rettelser/brugernes-redaktoer/nyheder/dr-skal-selv-svare-paa-programklager>

En klager har kritiseret DR's video til forklaring af konflikten mellem Israel og palæstinenserne – en såkaldt 'explainer', som DR udgav på YouTube i juni. Klagers grundlæggende opfattelse var, at gennemgangen var ensidig, fordi DR havde benyttet sig af lektor Jørgen Bæk Simonsen fra Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier ved Københavns Universitet. DR er i sin ret til at benytte den pågældende ekspert som baggrundskilde til den forklarende video. DR vælger selv sine kilder og har fuld redigeringsret over stoffet.

Klager får ikke medhold i sine påstande.

Klager har i sit supplerende klagemateriale dels henvist til nogle links, som ikke er præcise nok til at dokumentere de påstande, som Klager rejser.

Derfor har jeg set bort fra henvisningerne. Desuden har Klager kritiseret DR's generaldirektør for ikke at følge op på "ånd og bogstav" i en ankesagsafgørelse fra 31. januar 2018. Afgørelsen var en indstilling fra lytternes og seernes redaktør, som generaldirektøren tiltrådte. Der var klaget over brugen af Jørgen Bæk Simonsen i det daværende program, 'DR2 Dagen'. DR fik kritik for, at DR havde ladet samme forsker svare på en klage over sig selv. Derimod fik DR ingen kritik af, at DR havde anvendt Jørgen Bæk Simonsen som kilde. I den tidligere afgørelse såvel som i denne sag er det helt inden for DR's etiske retningslinjer, at DR vælger at benytte Jørgen Bæk Simonsen som ekspert i Mellemøstforhold.

Klager får ikke medhold i sine klagepunkter.

Jesper Termansen, den 20. august 2021